Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 0 66/2015 vp Turvallisuustilanne

Hallintovaliokunta on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa turvallisuustilanteesta (Teema terrorismi ja maahanmuutto). Pyydettynä lausuntonaan Suojelupoliisi toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

Suomen terrorismitilanne

Suojelupoliisi nosti Suomeen kohdistuvan terrorismin uhka-arviota kesäkuussa 2017. Terrorismin uhka Suomessa on tasolla kohonnut. Merkittävimmän uhkan muodostavat edelleen yksittäiset toimijat tai pienryhmät. Suomessa havaitut terrorismiin kytkeytyvät hankkeet ja suunnitelmat ovat aiempaa vakavampia. Myös Suomen profiili radikaali-islamistisessa propagandassa on kasvanut. Propagandassa kehotetaan iskuihin Suomessa, ja materiaalia on tuotettu myös Suomeksi.

Suojelupoliisi on erityisesti muutaman viimeisen vuoden aikana tehostanut terrorismin torjuntaan liittyviä prosesseja ja käytänteitä. Kansainvälistä ja kansallista viranomaisyhteistyötä on tiivistetty sekä laajentuneella yhdysmiestoiminnalla että lisääntyneellä tietojenvaihdolla. Valtiojohdolle ja viranomaisyhteistyökumppaneille suunnatusta raportoinnista noin 70 prosenttia liittyy terrorismiin ja sen aiheuttamaan uhkaan.

Suojelupoliisin terrorismin torjunnan kohdehenkilöitä on noin 350. Kohdehenkilöiden määrä on kasvanut erityisesti viime vuosina, ja vuodesta 2012 kasvua on noin 80 prosenttia. Radikalisoitumisen sekä uusien verkostojen paljastumisen seurauksena kehityksen arvioidaan jatkuvan. Määrällisen kasvun ohella kohdehenkilöiden sidokset terroristiseen toimintaan ovat yhä suorempia ja vakavampia. Yhä suurempi osa heistä on joko osallistunut aseelliseen konfliktiin, ilmaissut halua osallistua aseelliseen toimintaan tai vastaanottanut terroristista koulutusta. Suojelupoliisi kohdistaa käytettävissä olevat seuranta- ja valvontaresurssinsa kussakin tilanteessa konkreettisimman ja vakavimman terrorismin uhkan muodostaviin henkilöihin. Käytettävissä olevien resurssien rajallisuuden takia resurssin käyttöä arvioidaan ja priorisoidaan jatkuvasti.

Turun 18.8. puukotuksia tutkitaan terroristisessa tarkoituksessa tehtyinä murhina ja murhan yrityksinä. Suojelupoliisi selvittää yhteistyössä Keskusrikospoliisin kanssa tekijän mahdollisia yhteyksiä radikaali-islamistisiin verkostoihin.

Radikaali-islamistiset verkostot pyrkivät kasvamaan sekä radikalisoimalla että etsimällä muulla tavoin uusia jäseniä. Konfliktialueella sekä terroristijärjestöjen johdossa tapahtuvat muutokset ja strategiset valinnat näkyvät mahdollisesti myös Suomessa toimivissa radikaaliverkostoissa. Myös eri etnisten ryh-

mien väliset jännitteet heijastuvat todennäköisesti maamme diasporiin. Tämä saattaa toimia radikalisoitumiselle altistavana tekijänä.

Suomesta on lähtenyt noin 80 henkilöä vierastaistelijaksi Syyriaan tai Irakiin. Osa lähtijöistä on noussut johtaviin asemiin terroristijärjestö *"Islamilaisessa valtiossa"* (ISIL) ja heillä on laaja suhdeverkosto järjestön sisällä. Konfliktialueelle matkustaminen on hiipunut koko Euroopassa vuodesta 2016 alkaen. Myös vierastaistelijoiden laajamittainen paluu lähitulevaisuudessa on epätodennäköistä. Kuitenkin jo yksi palaava vierastaistelija muodostaa turvallisuusuhan, mikäli henkilö pyrkii jatkamaan terroristista toimintaa ja radikalisoimaan muita. Radikalisoituminen vankiloissa on Euroopan turvallisuusviranomaisille kasvava haaste, koska terrorismirikoksista tuomitut mahdollisesti levittävät ideologiaansa ja muodostavat yhteyksiä muihin rikollisiin.

Turvapaikanhakijoiden joukossa Suomeen on tullut henkilöitä tai ryhmiä, joilla on kytköksiä radikaali-islamistisiin terroristijärjestöihin, kuten ISILiin tai al-Qaidaan. Suojelupoliisi selvittää näiden henkilöiden maahantulon syitä ja arvioi heidän muodostamaansa uhkaa tapauskohtaisesti. Turvapaikanhakijoihin mahdollisesti kohdistuu rekrytointiyrityksiä myös Suomessa.

Yksinkertaiset ja helposti saatavat iskuvälineet, kuten teräaseet ja ajoneuvot, ovat olleet viimeisen kahden vuoden aikana yleisesti käytettyjä erityisesti Euroopassa toteutetuissa terrori-iskuissa. On mahdollista, että iskumenetelmät kehittyvät muun muassa terroristijärjestöjen ohjeistuksen myötä. Järjestön propagandasta inspiroituneiden iskijöiden tekotavan valintaan vaikuttaa usein keskeisesti se, että tekijöillä on rajalliset resurssit. Lisäksi aiemmat vastaavanlaiset, yksinkertaisilla iskutavoilla toteutetut, onnistuneet iskut rohkaisevat toteuttamaan vastaavia tekoja.

Iskujen uhka länsimaisia intressejä vastaan on kohonnut myös ulkomailla ja suomalaiset voivat joutua uhreiksi esimerkiksi turistikohteeseen suunnatuissa iskuissa. Suomalaiset, kuten muutkin länsimaalaiset, voivat myös joutua terroristi- tai rikollisjärjestöjen kidnappaamiksi. Toukokuussa 2017 suomalaisnainen kidnapattiin Afganistanissa. Tapauksen selvittely jatkuu edelleen.

Suojelupoliisin apulaispäällikkö Seppo Ruotsalainen

Jakelu Hallintovaliokunta

Liite 1. Toimenpide-ehdotuksia sisäisen turvallisuuden parantamiseksi

- Tiedustelulainsäädännön voimaansaattaminen mahdollisimman nopeasti. Lainsäädännön ja toimivaltuuksien tarkastelu toimintaympäristön muutoksen seurauksena.
- Resurssikehityksen sitominen toimintaympäristön tilaan valtuuksien tehokkaan käytön mahdollistamiseksi.
- Kansainvälisen ja kansallisen viranomaisyhteistyön jatkuva kehittäminen, sekä viranomaisten ja muiden yhteistyökumppanien tietoisuuden suunnitelmallinen lisääminen.
- Ennakoivan toiminnan vahvistaminen kasvattamalla Suojelupoliisin yhdysmiesverkostoa keskeisillä alueilla.
- Suojelupoliisin raportoinnin jakelun säännöllinen tarveperusteinen arviointi ja kehittäminen sekä tiedonvaihdon varmistaminen viranomaistahojen välillä.

Liite 2. Uhkatasot

Uhkatasoilla kuvataan Suomeen ja Suomen intresseihin kohdistuvaa terrorismin uhkaa. Tason arvioinnissa huomioidaan saatavilla oleva tiedustelutieto, terroristijärjestöjen tai niihin kytköksissä olevien henkilöiden ja ryhmien toimintakyky ja motivaatio sekä mahdollisten iskusuunnitelmien aikajänne. Luokittelun tarkoituksena on antaa selkeä kuva siitä, millainen terrorismin uhka Suomeen kohdistuu ja onko uhkatasossa tapahtunut muutosta aiempaan arvioon verrattuna.

TERRORISMIN UHKA SUOMESSA	
1.	Matala
2.	Kohonnut
3.	Korkea
4.	Erittäin korkea